

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.5.2011
COM(2011) 289 final

2011/0136 (COD)

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

privind anumite utilizări permise ale operelor orfane

(Text cu relevanță pentru SEE)

{SEC(2011) 615 final}

{SEC(2011) 616 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

Pentru a pune la dispoziția publicului operele protejate prin drept de autor prin intermediul unei biblioteci sau al unei arhive digitale online sunt necesare autorizații prealabile. Atunci când titularul dreptului de autor nu poate fi identificat sau găsit, operele în cauză sunt cunoscute sub denumirea de „opere orfane”. În consecință, autorizațiile necesare pentru a pune operele la dispoziție online nu pot fi obținute. Bibliotecile sau alte instituții care pun operele la dispoziția publicului online, fără autorizare prealabilă, riscă să încalce drepturile de autor.

Obiectivul principal al acestei propuneri este de a crea un cadru juridic pentru a asigura accesul online legal, transfrontalier, la operele orfane conținute în biblioteci sau arhive digitale online operate de o serie de instituții specificate în propunere, atunci când aceste opere orfane sunt utilizate pentru îndeplinirea misiunii de interes public a acestor instituții. Printre ele se numără opere publicate sub formă de cărți, jurnale, ziare, reviste sau alte scrieri, inclusiv opere încorporate în acestea, opere audiovizuale și cinematografice aflate în colecțiile instituțiilor patrimoniului cinematografic precum și opere audio, audiovizuale și cinematografice conținute în arhivele organismelor publice de radiodifuziune și produse de acestea. În ceea ce privește arhivele organismelor publice de radiodifuziune și statutul special al organismelor publice de radiodifuziune în calitate de producători este necesară limitarea fenomenului operelor orfane prin stabilirea unei date-limită pentru operele care intră în (sfera)domeniul de aplicare a propunerii.

Acest obiectiv urmează să fie atins cu ajutorul unui sistem de recunoaștere reciprocă a statutului de „operă orfană” al operelor în cauză. Pentru stabilirea statutului de „operă orfană”, bibliotecile, instituțiile de învățământ, muzeele sau arhivele, instituțiile patrimoniului cinematografic și organisme publice de radiodifuziune sunt obligate să efectueze anticipat o căutare diligentă, în conformitate cu cerințele specificate în directiva propusă, în statul membru în care opera a fost publicată pentru prima dată. De îndată ce, în urma căutării diligente, s-a stabilit statutul de „operă orfană” pentru o anumită operă, aceasta va fi considerată operă orfană în întreaga UE, înlăturându-se necesitatea unor căutări diligente multiple. Pe această bază, va fi posibilă punerea la dispoziție online a operelor orfane, în scopuri culturale și educaționale, fără autorizare prealabilă, cu excepția cazului în care proprietarul operei anulează statutul de operă orfană.

Această inițiativă se bazează pe Recomandarea Comisiei din 2006 privind digitalizarea și accesibilitatea online a conținutului cultural și conservarea digitală¹. În ciuda existenței acestei recomandări, doar câteva state membre au implementat legislația referitoare la operele orfane. Puținele soluții existente la nivel național sunt circumscrise de faptul că ele limitează accesul online al cetățenilor cu reședința pe teritoriile naționale ale statelor respective.

¹ Recomandarea Comisiei 2006/585/CE din 24 august 2006 privind digitalizarea și disponibilitatea online a conținutului cultural și conservarea digitală, (JO L 236, 31.8.2006, p. 28).

Crearea unui cadru juridic pentru facilitarea digitalizării și diseminării transfrontaliere a operelor orfane pe piața unică este, totodată, una dintre acțiunile cheie identificate în Agenda digitală pentru Europa², care face parte din Strategia Europa 2020³.

2. REZULTATELE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI EVALUĂRILE IMPACTULUI

• Consultarea părților interesate

În 2006, s-a instituit Grupul de experți la nivel înalt privind bibliotecile digitale care reunește părți interesate în materie de digitalizare și accesibilitate online a materialelor culturale, inclusiv a operelor orfane⁴. Grupul a adoptat un „Raport final privind conservarea digitală, operele orfane și operele epuizate”⁵. Reprezentanții bibliotecilor, ai arhivelor și ai titularilor de drepturi de autor au semnat un „Memorandum de înțelegere privind orientări în materie de căutare diligentă a operelor orfane”⁶.

În 2008, Cartea verde a Comisiei privind drepturile de autor în economia cunoașterii⁷ a solicitat punctele de vedere ale părților interesate cu privire la, printre altele, necesitatea luării de măsuri suplimentare în ceea ce privește operele orfane⁸. La 19 octombrie 2009, Comisia a adoptat o comunicare subsecventă referitoare la drepturile de autor în economia cunoașterii⁹ în care a anunțat că va efectua o evaluare a impactului referitoare la modul de abordare a operelor orfane în UE.

La 26 octombrie 2009, Comisia a organizat o audiere publică în cadrul căreia toate părțile interesate și-au prezentat opiniile cu privire la operele orfane. La 10 noiembrie 2009, președinția suedeză și Parlamentul European au organizat o audiere comună cu privire la operele orfane și accesul la opere al persoanelor cu deficiențe de vedere.

În perioada 2009-2010, serviciile Comisiei au organizat întâlniri bilaterale cu diverse părți interesate, pentru a discuta mai pe larg problemele relevante.

• Evaluarea impactului

Evaluarea impactului analizează șase opțiuni: (1) neluarea niciunei măsuri, (2) o excepție legală referitoare la dreptul de autor, (3) acordarea licențelor colective extinse, (4) o licență specifică pentru operele orfane acordată de societăți de gestiune colectivă, (5) o licență specifică pentru operele orfane acordată de un organism public și (6) recunoașterea reciprocă a soluțiilor naționale referitoare la operele orfane.

² O Agendă digitală pentru Europa - COM(2010) 245.

³ Europa 2020: O strategie pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii:
http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

⁴ Decizia Comisiei din 27 februarie 2006 de instituire a Grupului de experți la nivel înalt privind bibliotecile digitale (JO L 63, 4.3.2006, p. 25-27). Grupul a fost ulterior reînnoit prin Decizia Comisiei din 25 martie 2009 (JO 82, 28.3.2009, p. 9-11).

⁵ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/experts/hleg/index_en.htm

⁶ http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/doc/hleg/orphan/guidelines.pdf

⁷ COM (2008) 466.

⁸ Răspunsurile la consultare sunt disponibile la adresa http://circa.europa.eu/Public/irc/markt/markt_consultations/library?l=/copyright_neighbouring_consultation_copyright&vm=detailed&sb=Title. A se vedea anexa, capitolele 1 și 2 pentru analiza răspunsurilor.

⁹ COM (2009) 532.

Toate opțiunile de politică (cu excepția opțiunii 1) au ca premisă adoptarea unei directive care va obliga toate statele membre să adopte legislația specifică referitoare la operele orfane într-un interval de timp determinat. Toate opțiunile de politică (cu excepția opțiunii 3) au ca premisă cerința potrivit căreia, înainte ca o operă orfană să fie pusă la dispoziție prin intermediul unei biblioteci digitale online, este necesară efectuarea unei căutări diligente.

Excepția legală (opțiunea 2) ar evita sarcina obținerii unei licențe de drepturi de autor, dar ar menține necesitatea efectuării unei căutări diligente prealabile. Această opțiune oferă un nivel mai scăzut de certitudine juridică, din cauza absenței unei certificări a căutării diligente din partea unui organism independent.

Opțiunea 3 (modelul „licențelor colective extinse”) presupune ca, odată ce o societate de gestiune colectivă autorizează punerea la dispoziție de către o bibliotecă a unor cărți pe un site, această licență, în virtutea unei extinderi legale, să acopere toate operele din acea categorie, inclusiv operele orfane (de exemplu cărți, filme). Se consideră că societatea de gestiune colectivă reprezintă aceste „anomalii” indiferent dacă a efectuat sau nu o căutare diligentă pentru a-l identifica sau localiza pe autor. Abordarea bazată pe recunoașterea reciprocă a statutului de operă orfană nu este posibilă în absența unei căutări diligente. De asemenea, licența colectivă extinsă este, în mod normal, valabilă doar pe teritoriul național în care se aplică prezumția legală.

Licența specifică pentru operele orfane (opțiunea 4) oferă bibliotecilor și celorlalți beneficiari un nivel înalt de certitudine juridică în ceea ce privește cererile de reparații provenind din partea eventualilor proprietari reapăruți. Această opțiune necesită atât o căutare diligentă pentru a determina statutul de operă orfană înainte de acordarea licenței, cât și un acord specific privind acordarea licențelor pentru operele orfane.

Licența de stat având ca obiect operele orfane (opțiunea 5) constituie o certificare publică a căutării diligente, garantând astfel un nivel ridicat de certitudine juridică pentru bibliotecile digitale. Ea prezintă însă un dezavantaj, din punct de vedere al sarcinii administrative. Acesta este motivul pentru care versiunile anterioare ale acestui sistem au avut un impact limitat și nu sunt utilizate în legătură cu proiecte de realizare a unor biblioteci digitale la scară mare.

Abordarea bazată pe recunoașterea reciprocă a statutului de operă orfană (opțiunea 6) furnizează bibliotecilor și altor beneficiari certitudine juridică în ceea ce privește „statutul de operă orfană” al unei anumite opere. Recunoașterea reciprocă garantează faptul că operele orfane conținute într-o bibliotecă digitală vor fi accesibile cetățenilor din întreaga Europă.

3. ELEMENTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

• Rezumatul acțiunii propuse

Propunerea se referă la căutarea diligentă care este necesară pentru a determina dacă o anumită operă este orfană și, odată ce acest fapt a fost stabilit, pentru a legaliza punerea la dispoziția publicului a acestei opere online, în anumite condiții și în scopuri bine precizate. Propunerea clarifică totodată aplicarea licențelor colective extinse la operele potențial orfane.

• Temeiul juridic

Articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

- **Principiul subsidiarității**

Este necesară o propunere legislativă sub forma unei directive, deoarece abordările voluntare, în special Recomandarea 2006/585/CE a Comisiei din 24 august 2006, nu au produs rezultatul dorit. În plus, coexistența unor abordări naționale necoordonate de reglementare a operelor orfane aflate în biblioteci online creează dificultăți bibliotecilor în ceea ce privește punerea la dispoziție a operelor orfane în statele membre ale UE¹⁰.

- **Principiul proporționalității**

Deoarece chestiunea operelor orfane reprezintă un impediment major în calea creării de biblioteci digitale, pentru obținerea rezultatului dorit opțiunea cea mai puțin intruzivă este crearea unui cadru coerent la nivelul UE pentru accesul online la operele orfane. Toate celelalte abordări ar necesita cheltuieli administrative semnificativ mai mari și infrastructuri de acordare a licențelor dedicate exclusiv operelor orfane.

- **Alegerea instrumentelor**

Instrumentul propus: directivă.

Principalele articole ale propunerii

Articolul 1 stabilește domeniul de aplicare și obiectul directivei, și anume o serie de materiale conținute în biblioteci publice, instituții de învățământ, muzee și arhive, precum și în colecțiile instituțiilor patrimoniului cinematografic și în arhivele organismelor publice de radiodifuziune. În sectorul materialelor imprimate, directiva acoperă de asemenea operele vizuale, cum ar fi fotografiile și ilustrațiile conținute în aceste opere publicate.

Articolul 2 conține definiția operelor orfane. Definiția operelor orfane include cerința efectuării unei căutări diligente.

Articolul 3 explică modalitatea de efectuare a căutării diligente de către cei care au permisiunea de a utiliza operele orfane. Conform dispozițiilor articolului 3, căutarea diligentă trebuie efectuată doar în statul membru în care opera a fost publicată pentru prima dată.

Articolul 4 stabilește principiul recunoașterii reciproce, conform căruia o operă considerată a fi orfană în urma unei căutări diligente efectuate în conformitate în articolul 3 este considerată operă orfană în toate statele membre.

Articolul 5 se referă la posibilitatea de a anula statutul de operă orfană.

Articolul 6 enumeră utilizările permise ale operelor orfane de către beneficiarii menționați (punerea la dispoziția publicului, în sensul articolului 3 din Directiva 2001/29/CE și reproducerea, în sensul articolului 2 din Directiva 2001/29/CE, în scopul de a-și îndeplini misiunea de interes public).

¹⁰

În unele state membre, de exemplu Franța, activitatea de pregătire a unei soluții legislative recunoaște în mod expres necesitatea găsirii unei soluții la nivel european - Conseil Supérieur de la Propriété et Littéraire Artistique *Commission sur les œuvres orphelines*, p. 19.

Articolul 7 precizează modul în care statele membre pot permite anumite utilizări suplimentare, în anumite condiții specifice.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Propunerea nu are implicații asupra bugetului Uniunii.

5. ELEMENTE OPȚIONALE

- **Spațiul Economic European**

Actul propus vizează un aspect ce ține de SEE, domeniul său de aplicare trebuind extins la Spațiul Economic European.

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

privind anumite utilizări permise ale operelor orfane

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolele 49, 56 și 114,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹¹,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Bibliotecile, muzeele, arhivele, instituțiile de învățământ, instituțiile patrimoniului cinematografic și organismele publice de radiodifuziune sunt angajate într-un amplu proces de digitalizare a propriilor colecții și arhive, cu scopul de a crea biblioteci digitale europene. Bibliotecile, muzeele, arhivele, instituțiile de învățământ, instituțiile patrimoniului cinematografic și organismele publice de radiodifuziune din statele membre contribuie la conservarea și diseminarea patrimoniului cultural european, fapt de egală importanță în ceea ce privește crearea unor biblioteci digitale europene, cum este de exemplu Europeana. Tehnologiile destinate digitalizării în masă a materialelor tipărite și cele destinate căutării și indexării sporesc valoarea colecțiilor din biblioteci din punct de vedere al cercetării.
- (2) Necesitatea de a promova libera circulație a cunoștințelor și a inovării în cadrul pieței interne este o componentă importantă a Strategiei Europa 2020, după cum prevede comunicarea Comisiei intitulată „Europa 2020: O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii”¹², printre ale cărei inițiative emblematice se numără elaborarea unei Agende digitale pentru Europa.

¹¹ JO C, , p. .
¹² COM (2010) 2020.

- (3) Crearea unui cadru juridic care să faciliteze digitalizarea și difuzarea operelor pentru care nu s-a identificat un autor sau, chiar dacă a fost identificat, acesta nu este localizat (așa-numitele opere orfane) este o acțiune-cheie a Agendei digitale pentru Europa, după cum se prevede în Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O Agendă digitală pentru Europa¹³.
- (4) Drepturile exclusive ale autorilor în ceea ce privește reproducerea și punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel cum au fost armonizate prin Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională¹⁴, necesită acordul autorului înainte ca o operă să fie digitalizată și pusă la dispoziție.
- (5) În cazul operelor orfane, acest acord prealabil referitor la reproducerea sau punerea la dispoziția publicului a operei nu poate fi obținut.
- (6) Abordările diferite din statele membre în ceea ce privește recunoașterea statutului de operă orfană pot reprezenta obstacole în calea funcționării pieței interne, precum și în calea utilizării și a accesului transfrontalier la operele orfane. Aceste abordări diferite pot duce, de asemenea, la restricții privind libera circulație a bunurilor și serviciilor cu conținut cultural. Prin urmare, este oportună asigurarea recunoașterii reciproce a acestui statut.
- (7) În special, este necesară o abordare comună în ceea ce privește stabilirea statutului de operă orfană și a utilizărilor permise ale acestor opere, pentru a asigura certitudinea juridică în cadrul pieței interne referitor la utilizarea operelor orfane de către biblioteci, muzee, instituții de învățământ, arhive, instituții ale patrimoniului cinematografic și organisme publice de radiodifuziune.
- (8) Printre operele cinematografice, audio și audiovizuale aflate în arhivele organismelor publice de radiodifuziune și produse de către acestea se numără și opere orfane. Luând în considerare statutul special al organismelor de radiodifuziune în calitate de producători de materiale audio și audiovizuale, precum și necesitatea de a adopta măsuri de limitare pe viitor a fenomenului operelor orfane, este necesar să se stabilească o dată-limită de aplicare a prezentei directive în ceea ce privește operele aflate în arhivele organismelor de radiodifuziune.
- (9) În sensul prezentei directive, operele cinematografice, audio și audiovizuale aflate în arhivele organismelor publice de radiodifuziune trebuie să includă operele comandate de aceste organisme pentru uzul lor exclusiv.
- (10) Crearea unor mari biblioteci online facilitează utilizarea de instrumente electronice de căutare și cercetare, deschizând noi câmpuri de explorare cercetătorilor și cadrelor universitare, care s-ar vedea altfel obligați să se limiteze la metode de căutare analogice, mai tradiționale.

¹³ COM (2010) 245.

¹⁴ JO L 167, 22.6.2001, p. 10.

- (11) Din motive de curtoazie internațională, prezenta directivă ar trebui să se aplice numai operelor publicate sau difuzate pentru prima dată într-un stat membru.
- (12) Înainte ca o operă să poată fi considerată operă orfană, trebuie efectuată o căutare diligentă și de bună-credință a autorului. Statele membre trebuie autorizate să prevadă efectuarea acestei căutări de către organizațiile menționate în prezenta directivă sau de alte organizații.
- (13) Este oportună stabilirea unei abordări armonizate cu privire la această căutare diligentă, pentru a se asigura un nivel ridicat protecție a drepturilor de autor în cadrul Uniunii. Căutarea diligentă trebuie să includă consultarea bazelor de date accesibile publicului, care conțin informații referitoare la statutul operelor din punct de vedere al drepturilor de autor. Mai mult, pentru a evita multiplicarea costurilor ridicate legate de digitalizare, statele membre trebuie să se asigure că utilizarea operelor orfane de către organizațiile menționate în prezenta directivă este înregistrată într-o bază de date accesibilă publicului. În măsura posibilului, trebuie concepute și implementate baze de date accesibile publicului conținând informații referitoare la rezultatele căutărilor și la utilizarea operelor orfane, astfel încât să permită interconectarea la nivel paneuropean și consultarea acestora prin intermediul unui singur punct de intrare.
- (14) Operele orfane pot avea mai mulți autori sau pot include alte opere sau elemente protejate. Prezenta directivă nu trebuie să aducă atingere drepturilor titularilor de drepturi de autor cunoscuți sau identificați.
- (15) În scopul de a evita suprapunerea eforturilor de căutare, căutarea diligentă trebuie efectuată numai în statul membru în care opera a fost publicată sau difuzată pentru prima dată. În scopul de a permite celorlalte state membre să verifice dacă statutul de operă orfană al unei opere a fost stabilit într-un alt stat membru, statele membre trebuie să se asigure că rezultatele căutărilor diligente efectuate pe teritoriile lor sunt înregistrate într-o bază de date accesibilă publicului.
- (16) Este oportun să se prevadă dreptul autorilor de a anula statutul de operă orfană, atunci când aceștia își reclamă drepturile de autor asupra unei anumite opere.
- (17) În scopul de a promova educația și cultura, statele membre trebuie să permită bibliotecilor, instituțiilor de învățământ și muzeelor accesibile publicului, precum și , arhivelor, instituțiilor patrimoniului cinematografic și organismelor publice de radiodifuziune să pună la dispoziție și să reproducă opere orfane, cu condiția ca această utilizare să îndeplinească misiunea de interes public a susnumitelor organisme, în special în ceea ce privește conservarea, restaurarea și furnizarea de acces în plan cultural și educațional la operele aflate în colecțiile lor. În sensul prezentei directive, termenul „instituții ale patrimoniului cinematografic” se referă la organizațiile desemnate de statele membre pentru a colecta, cataloga, conserva și restaura filmele care fac parte din patrimoniul cultural al acestora.
- (18) Deoarece prevederile contractuale pot juca un rol în stimularea procesului de digitalizare a patrimoniului cultural european, bibliotecile, instituțiile de învățământ, muzeele sau arhivele și instituțiile patrimoniului cinematografic pot încheia acorduri cu partenerii comerciali referitoare la digitalizarea și punerea la dispoziție a operelor orfane, în vederea utilizărilor permise în temeiul prezentei directive. Respectivele acorduri pot include contribuții financiare din partea acestor parteneri.

- (19) În scopul de a favoriza accesul cetățenilor Uniunii la patrimoniul cultural al Europei, este de asemenea necesar să se garanteze faptul că operele orfane care au fost digitalizate și puse la dispoziția publicului într-un stat membru sunt accesibile și în alte state membre. Bibliotecile, instituțiile de învățământ, muzeele, arhivele, instituțiile patrimoniului cinematografic accesibile publicului și organismele publice de radiodifuziune care utilizează o operă orfană în vederea îndeplinirii misiunii lor de interes public trebuie să aibă posibilitatea de a pune la dispoziția publicului această operă orfană în alte state membre.
- (20) Prezenta directivă nu trebuie să aducă atingere dispozițiilor actuale din statele membre cu privire la modalitățile de gestionare a drepturilor, cum ar fi licențele colective extinse.
- (21) Statele membre trebuie să aibă posibilitatea de a permite utilizarea operelor orfane în scopuri care depășesc misiunile de interes public ale organismelor care fac obiectul prezentei directive. În astfel de situații, drepturile și interesele legitime ale titularilor drepturilor de autor trebuie protejate.
- (22) Atunci când un stat membru autorizează, în condițiile stabilite de prezenta directivă, utilizarea operelor orfane de către biblioteci, instituții de învățământ, muzee, arhive, instituții ale patrimoniului cinematografic accesibile publicului sau organisme publice de radiodifuziune pentru scopuri care depășesc misiunea de interes public a acestora, titularii drepturilor de autor care își reclamă drepturile trebuie remunerați. Această remunerație trebuie să țină seama de tipul operei și de utilizarea acesteia. Statele membre pot să prevadă ca veniturile colectate în scop de remunerare pentru aceste utilizări ale operelor orfane și care nu sunt reclamate după expirarea termenului stabilit în conformitate cu prezenta directivă să contribuie la finanțarea surselor de informații privind drepturile de autor, care vor facilita căutarea diligentă prin mijloace automate și la un cost redus în ceea ce privește categoriile de opere care se încadrează efectiv sau potențial în domeniul de aplicare al prezentei directive.
- (23) Având în vedere faptul că obiectivele acțiunii planificate, și anume certitudinea juridică în materie de utilizare a operelor orfane, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre și că, prin urmare, pentru a asigura uniformitatea normelor care reglementează utilizarea operelor orfane, obiectivele respective pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat în respectivul articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar în vederea atingerii respectivelor obiective.

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1
Obiectul și domeniul de aplicare

1. Prezenta directivă se referă la unele utilizări ale operelor orfane de către biblioteci, instituții de învățământ, muzee, arhive, instituții ale patrimoniului cinematografic accesibile publicului și organisme publice de radiodifuziune.

2. Prezenta directivă se aplică operelor publicate sau difuzate pentru prima dată într-un stat membru, și anume:
- (1) operelor publicate sub formă de cărți, jurnale, ziare, reviste sau alte scrieri și care se găsesc în colecțiile bibliotecilor, instituțiilor de învățământ, muzeelor sau arhivelor accesibile publicului, sau
 - (2) operelor cinematografice sau audiovizuale aflate în colecțiile instituțiilor patrimoniului cinematografic, sau
 - (3) operelor cinematografice, audio și audiovizuale produse de organisme publice de radiodifuziune înainte de 31 decembrie 2002 și aflate în arhivele acestora.

Articolul 2 *Operele orfane*

1. O operă este considerată operă orfană în cazul în care titularul drepturilor de autor nu este identificat sau, chiar dacă este identificat, nu este localizat, în urma efectuării și înregistrării unei căutări diligente a titularului de drepturi de autor, în conformitate cu articolul 3.
2. Atunci când o operă are mai mulți titulari de drepturi de autor, iar unul dintre aceștia a fost identificat și localizat, opera respectivă nu este considerată operă orfană.

Articolul 3 *Căutare diligentă*

1. Cu scopul de a stabili dacă o operă este sau nu o operă orfană, organizațiile menționate la articolul 1 alineatul (1) se asigură că pentru fiecare operă se efectuează o căutare diligentă, prin consultarea surselor corespunzătoare pentru fiecare categorie de opere în cauză.
2. Sursele corespunzătoare pentru fiecare categorie de opere vor fi stabilite de fiecare stat membru în parte, prin consultare cu titulari de drepturi de autor și cu utilizatori și vor include sursele enumerate în anexă.
3. Căutarea diligentă trebuie efectuată doar în statul membru în care opera a fost publicată sau difuzată pentru prima dată.
4. Statele membre se asigură că rezultatele căutărilor diligente efectuate pe teritoriile lor sunt înregistrate într-o bază de date accesibilă publicului.

Articolul 4 *Recunoașterea reciprocă a statutului de operă orfană*

O operă considerată operă orfană într-un stat membru, conform articolului 2, este considerată operă orfană în toate statele membre.

Articolul 5
Anularea statutului de operă orfană

Statele membre se asigură că titularul drepturilor de autor asupra unei opere considerate a fi orfană are, în orice moment, posibilitatea de a anula statutul de operă orfană.

Articolul 6
Utilizări permise ale operelor orfane

1. Statele membre se asigură că organizațiile menționate la articolul 1 alineatul (1) au permisiunea de a utiliza o operă orfană în următoarele moduri:
 - (a) punând la dispoziția publicului opera orfană, în sensul articolului 3 din Directiva 2001/29/CE;
 - (b) reproducând opera orfană, în sensul articolului 2 din Directiva 2001/29/CE, în vederea digitalizării, punerii la dispoziție, indexării, catalogării, conservării sau restaurării.
2. Cu toate acestea, cu excepția unor prevederi contrare ale articolului 7, organizațiile menționate la articolul 1 alineatul (1) nu pot utiliza operele orfane în alte scopuri decât acela de îndeplinire a misiunii lor de interes public, și anume conservarea, restaurarea și furnizarea de acces în plan cultural și educațional la operele aflate în colecțiile lor.
3. Prezenta directivă nu aduce atingere libertății contractuale a acestor organizații în ceea ce privește exercitarea misiunii lor de interes public.
4. Statele membre se asigură că, atunci când organizațiile menționate la articolul 1 alineatul (1) utilizează opere orfane în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol, ele păstrează evidența căutării lor diligente și o evidență publică a utilizării.

Articolul 7
Utilizări autorizate ale operelor orfane

1. Statele membre pot autoriza utilizarea unei opere orfane de către organismele menționate la articolul 1 alineatul (1) în alte scopuri decât cele menționate la articolul 6 alineatul (2), cu condiția ca:
 - (2) organismele menționate la articolul 1 alineatul (1) să păstreze evidența căutării lor diligente;
 - (3) organismele să păstreze o evidență publică a utilizării operelor orfane;
 - (4) în cazul în care autorul unei opere orfane a fost identificat dar nu a fost localizat, numele autorului să fie menționat la fiecare utilizare a operei respective;

- (5) titularii drepturilor de autor care anulează statutul de operă orfană al unei opere, în sensul articolului 5, să fie remunerați pentru utilizarea dată operei în cauză de către organismele menționate la articolul 1 alineatul (1);
 - (6) titularii drepturilor de autor să poată solicita să fie remunerați în conformitate cu punctul (4) într-un termen stabilit de statele membre și care nu trebuie să fie mai scurt de cinci ani de la data actului prin care s-a formulat cererea.
2. Statele membre pot alege modalitățile de autorizare a utilizării în sensul alineatului (1) și rămân libere să decidă cu privire la utilizarea oricăror venituri nereclamate după expirarea termenului stabilit în conformitate cu alineatul 1 punctul (5).

Articolul 8 *Menținerea aplicării altor dispoziții legale*

Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor privind în special brevetele, mărcile comerciale, desenele și modelele industriale, modelele utilitare, topografia semiconductoarelor, caracterele tipografice, accesul condiționat, accesul serviciilor de radiodifuziune sau televiziune la transmisia prin cablu, protecția tezaurilor naționale, cerințele privind depozitele reglementate, dispozițiile legale privind practicile restrictive și concurența neloială, secretele comerciale, securitatea, confidențialitatea, protecția datelor și respectarea vieții private, accesul la documente publice și dreptul contractual.

Articolul 9 *Aplicarea în timp*

1. Dispozițiile prezentei directive se aplică referitor la toate operele menționate la articolul 1 care, la *[data transpunerii]*, sunt protejate de legislația statelor membre privind dreptul de autor.
2. Prezenta directivă se aplică fără să aducă atingere actelor încheiate sau drepturilor dobândite înainte de *[data transpunerii]*.

Articolul 10 *Transpunere*

1. Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la [...]. Statele membre comunică imediat Comisiei textul acestor acte, precum și un tabel de corespondență între aceste acte și prezenta directivă.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

2. Comisiei îi este comunicat de statele membre textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 11
Clauză de revizuire

Comisia supraveghează în permanență dezvoltarea surselor de informații referitoare la drepturile de autor și prezintă, cel mai târziu la un an de la intrarea în vigoare a prezentei directive și la intervale ulterioare de un an, un raport privind eventuala includere în domeniul de aplicare al prezentei directive a operelor sau a altor elemente protejate care în prezent nu sunt incluse în domeniul de aplicare, în special a fonogramelor, a fotografiilor de sine stătătoare și a altor imagini.

Până la [un an de la data transpunerii], Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social, un raport privind aplicarea prezentei directive, ținând cont de dezvoltarea bibliotecilor digitale.

Dacă este necesar, în special pentru a asigura funcționarea pieței interne, Comisia înaintează propuneri de modificare a prezentei directive.

Articolul 12
Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în prima zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 13

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la

Pentru Parlamentul European,
Președintele

Pentru Consiliu,
Președintele

ANEXĂ

Sursele menționate la articolul 3 alineatul (2) sunt următoarele:

- (1) În cazul cărților publicate:
 - (a) depozitul legal;
 - (b) bazele de date și registrele existente, inclusiv ARROW (*Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works* – Registre accesibile ale informațiilor privind drepturile de autor și ale operelor orfane), WATCH (*Writers, Artists and their Copyright Holders* – Scriitori, artiști și deținătorii de drepturi de autor ai acestora) și ISBN (*International Standard Book Number* – Numărul standard internațional al cărților);
 - (c) bazele de date ale societăților de gestiune colectivă relevante, în special ale organismelor de reprezentare a drepturilor de reproducere.
- (2) În cazul jurnalelor și al periodicelor:
 - (a) ISSN (*International Standard Serial Number* – Numărul de serie standard internațional) pentru publicațiile periodice;
 - (b) indexuri și cataloage aparținând fondurilor și colecțiilor bibliotecilor.
- (3) În cazul ziarelor și al revistelor:
 - (a) asociația editorilor din țara respectivă și asociațiile autorilor și ale jurnaliștilor;
 - (b) depozitul legal;
 - (c) bazele de date ale societăților de gestiune colectivă relevante, inclusiv ale organismelor de reprezentare a drepturilor de reproducere.
- (4) În cazul operelor vizuale, și anume cele din categoriile artelor frumoase, fotografiei, ilustrațiilor, designului și arhitecturii, precum și în cazul schițelor acestor opere și ale altor opere care figurează în cărți, jurnale, ziare și reviste:
 - (a) Sursele menționate la punctele (1), (2) și (3):
 - (b) bazele de date ale societăților de gestiune colectivă relevante, în special în cazul artelor vizuale, inclusiv organismele de reprezentare a drepturilor de reproducere;
 - (c) bazele de date ale agențiilor de imagini, dacă este cazul.
- (5) În cazul operelor audiovizuale aflate în colecțiile instituțiilor patrimoniului cinematografic și ale organismelor publice de radiodifuziune:
 - (a) depozitul legal;
 - (b) bazele de date ale instituțiilor patrimoniului cinematografic și ale bibliotecilor naționale;

- (c) baze de date cu standarde și identificatori pertinenti, cum ar fi ISAN în cazul materialului audiovizual;
- (d) bazele de date ale societăților de gestiune colectivă relevante, în special în cazul autorilor, artiștilor, producătorilor de fonograme și al producătorilor din domeniul audiovizual.